

ACCIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ, JA!!

Per Jordi Morató

Coordinador Càtedra UNESCO de Sostenibilitat
Universitat Politècnica de Catalunya

Ja fa uns anys que diferents especialistes ens alerten que disposem de 15, potser 20 anys per canviar la civilització industrial tal com la coneixem, en aquesta era de l'antropocè.

Com hem arribat fins aquí? En primer lloc estem en un col·lapse ecològic, evidenciat per l'afectació sobre la biodiversitat. Les actuals taxes de desaparició d'espècies mai vistes, fa que especialistes del *Stockholm Resilience Center* en el seu ja imprescindible treball sobre els límits del planeta, publicat el 2009, ja fa 10 anys, ho qualifiquin com el primer problema del planeta. Estem perdent biodiversitat, informació bàsica per a la nostra capacitat no només per a l'adaptació, també per la supervivència.

En segon lloc, la cobdícia brutal de les èlits ens està portant a un carrer sense sortida. Els actuals processos agro-industrials de l'antropocè han portat a l'escalfament global per l'augment de la concentració del CO₂ a l'atmosfera. Però també, han provocat un desbalanç del cicle del nitrogen, en un problema igual o més greu.

En tercer lloc, les desigualtats socials, que ja són ingovernables arreu del món. Estem en una fase d'oblit de les persones més vulnerables, de les condicions de vida i de feina, de l'abandonament de les perifèries. A Belem, Brasil, el 70% de les persones que viuen a les zones urbanes no disposen d'aigua potable, en una regió amb una pluviometria superior als 3000 mm/any. A Colòmbia, les poblacions Embera del departament de Cordoba, s'han trobat enmig del conflicte, entre paramilitars i productors de coca, i desplaçats per la construcció de la gran represa d'Urrao. Després d'anys de destrucció imparabile del seu ecosistema, de la desintegració i eliminació literal de la seva estructura social, avui en dia, ens assabentem del suïcidi de molts dels joves de la comunitat. Fa uns mesos, la Càtedra UNESCO de Sostenibilitat, que estàvem treballant amb aquesta comunitat per recuperar part del seu Patrimoni Cultural lligat a les pràctiques relacionades amb l'aigua, ha hagut de deixar de treballar amb ells. No podem pujar més al seu "resguardo". Es evident que la crisi també és de representació, de governança, en definitiva de democràcia.

Agraïm el premi que la UPC ens concedeix avui, 4 d'octubre del 2019, especialment per tractar-se del 1er Premi UPC al Compromís Social. La Càtedra UNESCO de Sostenibilitat creada el 1996, per una sèrie de visionaris, encapçalats pel nostre estimat Xerca, ha intentat sempre crear un espai crític de reflexió, al voltant de la societat, la tècnica i la ciència.

Acompanyat del segon director, l'Enric Carrera, avui recollim aquest premi, en representació de totes i tots els col·laboradors que han passat per la Càtedra. Seria injust anomenar algú, perquè tots han contribuït, però voldria esmentar especialment la Bea i el Juan, que m'han acompanyat en aquesta apassionant travessa aquests últims anys. I segueixen, és clar.

Seguirem fent ciència, publicant els nostres resultats a les revistes científiques a poder ser del primer quartil, com marquen els cànons acadèmics. Però és temps d'actuar. Per això, estem treballant en projectes en xarxa de transformació a diferents països. Avui en dia, la Càtedra disposa de 15 oficines conjuntes a Brasil, Colòmbia, Mèxic, Perú, Equador i Argentina. Per això, hem canviat el nostre lema: Acció per a la transformació!!

Jordi Morató i Farreras
Coordinador Càtedra UNESCO de Sostenibilitat
www.unescosost.org

ACCIÓN PARA LA TRANSFORMACIÓN, YA !!

Por Jordi Morató

Coordinador Cátedra UNESCO de Sostenibilidad
Universitat Politècnica de Catalunya

Ya hace unos años que diferentes especialistas nos alertan de que disponemos de 15, quizás 20 años para cambiar la civilización industrial tal como la conocemos, en esta era del antropoceno.

¿Como hemos llegado hasta aquí? En primer lugar, estamos en un colapso ecológico, evidenciado por la afectación sobre la biodiversidad. Las actuales tasas de desaparición de especies nunca vistas, hace que especialistas del *Stockholm Resilience Center* en su ya imprescindible trabajo sobre los límites del planeta, publicado en 2009, hace ya 10 años, lo califiquen como el primer problema del planeta. Estamos perdiendo biodiversidad, información básica para nuestra capacidad no sólo para la adaptación, también para la supervivencia.

En segundo lugar, la codicia brutal de las élites nos está llevando a un callejón sin salida. Los actuales procesos agroindustriales del antropoceno han llevado al calentamiento global por el aumento de la concentración del CO₂ en la atmósfera. Pero también, han provocado un desbalance del ciclo del nitrógeno, en un problema igual o más grave.

En tercer lugar, las desigualdades sociales, que ya son ingobernables en todo el mundo. Estamos en una fase de olvido de las personas más vulnerables, de las condiciones de vida y de trabajo, del abandono de las periferias. En Belem, Brasil, el 70% de las personas que viven en las zonas urbanas no disponen de agua potable, en una región con una pluviometría superior a los 3000 mm / año. En Colombia, las poblaciones Embera del departamento de Córdoba, se han encontrado en medio del conflicto, entre paramilitares y productores de coca, y desplazados por la construcción de la gran represa de Urrao. Después de años de destrucción imparable de su ecosistema, de la desintegración y eliminación literal de su estructura social, hoy en día, nos enteramos del suicidio de muchos de los jóvenes de la comunidad. Hace unos meses, la Cátedra UNESCO de Sostenibilidad, que estábamos trabajando con esta comunidad para recuperar parte de su Patrimonio Cultural ligado a las prácticas relacionadas con el agua, ha tenido que dejar de trabajar con ellos. No podemos subir más a su "resguardo". Es evidente que la crisis también es de representación, de gobernanza, en definitiva, de democracia.

Agradecemos el premio que la UPC nos concede hoy, 4 de octubre de 2019, especialmente por tratarse del 1er Premio UPC al Compromiso Social. La Cátedra UNESCO de Sostenibilidad creada en 1996, por una serie de visionarios, encabezados por nuestro querido Xerca, ha intentado siempre crear un espacio crítico de reflexión, en torno a la sociedad, la técnica y la ciencia.

Acompañado del segundo director, Enric Carrera, hoy recogemos este premio, en representación de todas y todos los colaboradores que han pasado por la Cátedra. Sería injusto nombrar a alguien, porque todos han contribuido, pero quisiera mencionar especialmente Bea y Juan, que me han acompañado en esta apasionante travesía estos últimos años. Y siguen, claro.

Seguiremos haciendo ciencia, publicando nuestros resultados en las revistas científicas, a poder ser del primer cuartil, como marcan los cánones académicos. Pero es tiempo de actuar. Por ello, estamos trabajando en proyectos en red de transformación en diferentes países. Hoy en día, la Cátedra dispone de 15 oficinas conjuntas en Brasil, Colombia, México, Perú, Ecuador y Argentina. Por ello, hemos cambiado nuestro lema: Acción para la transformación !!

Jordi Morató Farreras
Coordinador Cátedra UNESCO de Sostenibilidad
www.unescosost.org

ACTION FOR TRANSFORMATION, NOW!

By Jordi Morató

Coordinator UNESCO Chair on Sustainability

Universitat Politècnica de Catalunya

During recent years, different specialists alert us that we have 15, maybe 20 years to change industrial civilization as we know it, in this era of the anthropocene.

How did we get here? First, we are in an ecological collapse, evidenced by the impact on biodiversity. The current rates of disappearance of species never seen, makes specialists of the Stockholm Resilience Center in its already essential work on the limits of the planet, published in 2009, 10 years ago, qualify it as the first problem on the planet. We are losing biodiversity, basic information for our capacity not only for adaptation, but also for survival.

Second, the brutal greed of the elites is leading us to a dead end. The current agro-industrial processes of anthropocene have led to global warming due to the increase in the concentration of CO₂ in the atmosphere. But also, they have caused an imbalance of the nitrogen cycle, in an equal or more serious problem.

Third, social inequalities, which are already ungovernable throughout the world. We are in a phase of forgetting the most vulnerable people, living and working conditions, abandonment of the peripheries. In Belem, Brazil, 70% of people living in urban areas do not have potable drinking water, in a region with a rainfall greater than 3000 mm/year. In Colombia, the Embera populations of the department of Córdoba have found themselves in the middle of the conflict, between paramilitaries and coca producers, and displaced by the construction of the great Urrao dam. After years of unstoppable destruction of its ecosystem, of the disintegration and literal elimination of its social structure, today, we learn of the suicide of many of the youth in their community. A few months ago, the UNESCO Chair on Sustainability, which we were working with this community to recover part of its Cultural Heritage linked to water-related practices, has had to stop working with them. We cannot go up to their "shelter" anymore. It is evident that the crisis is also of representation, of governance, in short, of democracy.

We are grateful for the award that UPC gives us today, October 4, 2019, especially for being the 1st UPC Prize for Social Commitment. The UNESCO Chair on Sustainability created in 1996, by a series of visionaries, led by our dear Xerca, has always tried to create a critical space for reflection, around society, technology and science.

Accompanied by the second director, Enric Carrera, today we collect this award, representing all collaborators who have worked with the Chair. It would be unfair to name someone, because everyone has contributed, but I would especially like to mention Bea and Juan, who have accompanied me on this exciting journey in recent years. And they continue, of course.

We will continue doing science, publishing our results in the scientific journals, specially of the first quartile, as the academic canons mark. But it is time to act. Therefore, we are working on transformation network projects in different countries. Today, the Chair has 15 joint offices in Brazil, Colombia, Mexico, Peru, Ecuador and Argentina. Therefore, we have changed our motto: Action for transformation!

Jordi Morató Farreras
Coordinator UNESCO Chair on Sustainability
www.unescosost.org